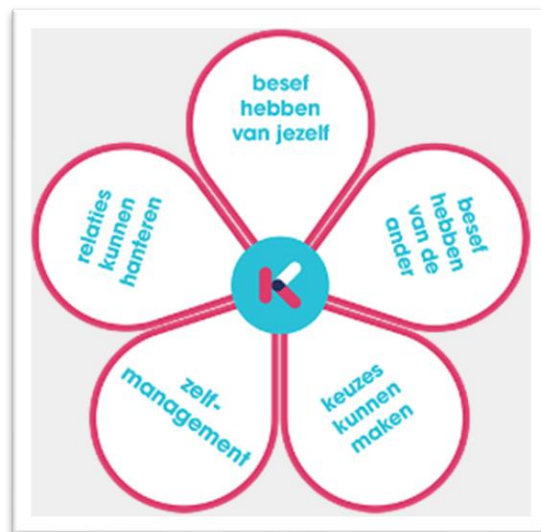

Preventie pestgedrag

DE GOUW

Samengesteld door Barbara Swijgman specialist Gedrag

Openbare basisschool de Gouw te Zaandam

INHOUD

Inhoud

INLEIDING	3
DOEL VAN PREVENTIE PESTGEDRAG	3
WAT IS PESTEN?	4
SIGNALEN VAN PESTERIJEN KUNNEN O.A. ZIJN:.....	4
SIGNALEN VAN LEERLING Die GEPEST WORDT:.....	4
OORZAKEN VAN GEDRAG VAN DE PESTER KUNNEN ZIJN:	5
OORZAKEN WAARDOOR LEERLING GEPEST WORDT KUNNEN ZIJN:	5
WAT DOEN WIJ?	6
HOE GAAN WIJ OM MET GEWENST GEDRAG IN SCHOOL?	6
VIJF GOEDE GEDRAGSREGELS:	6
WERKVORMEN OM DE SFEER TE VERBETEREN.....	6
WAT KUNNEN OUDERS DOEN VAN KINDEREN DIE PESTEN OF GEPEST WORDEN?.....	11
EVALUATIE	12
<i>Ondertekening voor akkoord:.....</i>	12

INLEIDING

Dit protocol is opgesteld omdat wij vinden dat pesten onacceptabel is. Als school willen wij er alles aan doen om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk gepest wordt. Het uitgangspunt van OBS de Gouw is dat alle leerlingen zich welkom en veilig moeten voelen op school zodat zij een optimale ontwikkeling doormaken.

Dit protocol geldt in de hele school. Dat wil zeggen, het schoolplein, de klas, de gymzaal, de kleedkamer, tijdens de verlengde leertijd en in de hal. Zodra een probleem of situatie zich voordoet waarbij kinderen zich niet prettig voelen zullen zij dit moeten melden bij de persoon die op dat moment verantwoordelijk is voor de groep. Dat zal tijdens schooltijd een groepsleerkracht, de directie, de conciërge of de leerkracht van de verlengde leertijd zijn. Na schooltijd zijn ouders verantwoordelijk voor het welzijn en de veiligheid van hun kinderen.

Daarentegen wordt de school graag op de hoogte gehouden van problemen die zich voordoen in de wijk, zo kunnen wij daar in de klas algemene aandacht aan besteden. De school houdt zich verantwoordelijk voor de veiligheid bij activiteiten binnen schooltijd.

De eerste stap die kinderen kunnen maken bij een vervelende situatie tijdens de verlengde leertijd is de situatie te bespreken met de desbetreffende leerkracht. De docent van de verlengde leertijd is verantwoordelijk voor de overdracht van belangrijke informatie wat betreft het gedrag van de leerlingen.

DOEL VAN DIT DOCUMENT

Om ervoor te zorgen dat leerlingen een optimale ontwikkeling doormaken en zich veilig voelen op school stellen wij afspraken op met elkaar. Door regels en afspraken te maken kunnen leerlingen en volwassenen elkaar aanspreken als zich ongewenste situaties voordoen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Wij willen graag zien dat leerkrachten, leerlingen en ouders competent worden in het omgaan met pesten.

Leerkrachten, leerlingenraad en ouders uit de MR staan gezamenlijk achter dit protocol.

WAT IS PESTEN?

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas voor op onze school. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Aan het aanpakken en erkennen van pesten is een aantal **voorwaarden** verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt. Er zullen regels vastgesteld worden.
- Wanneer pesten ondanks inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. (Voor stappenplan, zie pagina 6)
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak.

Deze stappen worden uitgebreid behandeld vanaf bladzijde 6.

SIGNALEN VAN PESTERIJEN KUNNEN O.A. ZIJN:

- Briefjes doorgeven
- Isoleren
- Opmerkingen maken over kleding
- Beledigen
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Stiekem duwen en trekken
- Cyberpesten
- Spullen (bijv. kleding) verstoppen
- Stelselmatig provoceren en/of uitdagen

„Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander!”

SIGNALEN VAN LEERLING Die GEPEST WORDT:

- Claimgedrag
- Onecht
- Gedraagt zich raar blij
- Reageert erg agressief
- Doet overdreven

- Vertoont afwijkend of provocerend gedrag
- Heeft gebrek aan zelfvertrouwen
- Denkt: ik vind mezelf stom of niemand begrijpt mij
- Denkt: ik ben niet belangrijk of ik ben niet aardig
- Denkt: Niemand zal mij missen
- Denkt: Ik ben niet te vertrouwen (de neiging om geen verantwoordelijkheid te nemen, maakt dit type kind onbetrouwbaar, en niet aanspreekbaar op eigen gedrag.

ORZAKEN VAN GEDRAG VAN DE PESTER KUNNEN ZIJN:

- een problematische thuissituatie
- voortdurend gevoel van anonimiteit
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- duidelijk gebrek in sociale vaardigheden
- Psychisch uit balans

ORZAKEN WAARDOOR LEERLING GEPEST WORDT KUNNEN ZIJN:

- een problematische thuissituatie
- voortdurend gevoel van anonimiteit
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- duidelijk gebrek in sociale vaardigheden
- niet weerbaar genoeg in de maatschappij
- Uiterlijk
- Lichamelijke afwijkingen

WAT DOEN WIJ?

Op school hanteren wij verschillende methoden om goed gedrag aan te leren en pesten te voorkomen of te behandelen. Hieronder staan de meest gebruikte methoden en werkwijzen beschreven die OBS de Gouw hanteert.

HOE GAAN WIJ OM MET GEWENST GEDRAG IN SCHOOL?

Op basisschool de Gouw staat veiligheid hoog in het vaandel. In groep 1 t/m 8 worden dezelfde methodieken toegepast die hieronder kort staan toegelicht.

Alle groepen gebruiken de methode Kwink voor Sociaal-Emotioneel Leren (SEL). De schoolregels zijn op schoolniveau ingevoerd en worden op klassenniveau aangeleerd. De schoolregels zijn in de hele school zichtbaar en worden door iedereen nageleefd, waar de kernwaarden van de Gouw in terug komen zijn de 5 Goede Gouw regels. Deze zijn positief geformuleerd en vormen de basis van onze lessen in veiligheid sociaal-emotioneel leren. Daarbij maakt groep 3 t/m 8 actief gebruik van de gedragsthermometer waar het Time-out schema een onderdeel van is. Deze procedure zorgt voor duidelijkheid, veiligheid, structuur en voorspelbaarheid. Alle kinderen weten wat de verwachtingen zijn en kunnen hun verantwoordelijkheid (leren) nemen. Aan het begin van ieder schooljaar worden ouders/leerlingen op de hoogte gebracht van het Gedragsprotocol, waar bovenstaande elementen in terug te vinden zijn. Het Gedragsprotocol wordt ondertekend door de leerling.

en

Daarnaast zijn wij van mening dat praten met de leerlingen van belang is om goed in beeld te krijgen waar het probleem is ontstaan. Bij stelselmatige klachten van leerlingen of ouders nemen wij contact op met de betreffende partij. Transparantie is hierbij erg belangrijk zodat er uitgesproken kan worden wat er dwarsligt. De erkenning kan in de meeste gevallen al een hele hoop betekenen.

VIJF GOEDE GEDRAGSREGELS:

- Er is er maar één die praat, zodat het luisteren ook beter gaat.
- Je mag zijn zoals je bent en goed gedrag verdient een compliment!
- Rustig lopen is voor binnen fijn, rennen doen wij buiten op het plein!
- Wij spelen samen met elkaar, buitensluiten of pesten vinden wij raar!
- Samen ruimen wij alles op, een nette klas en school vinden wij top!

WERKVORMEN OM DE SFEER TE VERBETEREN

Hieronder een aantal voorbeelden van werkvormen die worden toegepast om gewenst gedrag aan te leren.

- De SEL methode Kwink biedt veel mogelijkheden tot verschillende werkvormen om de lessen goed uit te voeren.
- Aanpak positieve benadering
- Complimenteren
- Gedragsprotocol
- Gedragsthermometer wordt toegepast
- De kanjer van de dag wordt iedere dag benoemd
- Klassikale Check in/uit m.b.v de smileys

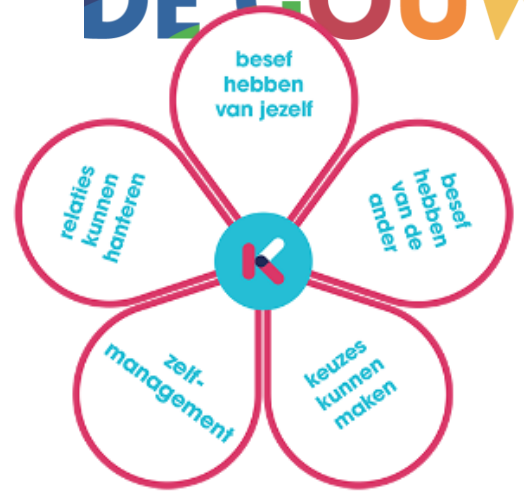
- Uitdelen van beloningen
- Check-in/out om aan bepaalde vaardigheden te werken

WAT KUNNEN OUDERS DOEN VAN KINDEREN DIE PESTEN OF GEPEST WORDEN?

Kinderen die gepest worden en kinderen die pesten hebben beide vaak dezelfde problemen. Een veel voorkomend probleem is te weinig sociale vaardigheden bezitten om met andere kinderen om te kunnen gaan. Het is een probleem tussen twee groepen die door weinig tot geen begeleiding van volwassenen kan uitmonden tot een groter probleem. Hieronder een aantal voorbeelden voor ouders om te voorkomen dat pestgedrag of pesterijen bij uw kind versterken of groter worden.

1. Thuis werken aan psychische weerbaarheid.
Dit geldt voor beide partijen, zowel de pester als de gepeste leerling. Hierbij kan men denken aan het aanleren van hoe een kind moet omgaan met andere kinderen. Daarbij komt ook kijken hoe kinderen ruzies moeten oplossen en wat ze moeten doen als dit niet lukt. Kinderen kunnen dan bijvoorbeeld hulp inschakelen van een leerkracht of bij vervelend gedrag het andere kind negeren. Samen spelen is één van de schoolregels. Het komt wel eens voor dat een kind iets moet doen met een ander kind terwijl ze geen vrienden zijn. Ook dit zal in de maatschappij voorkomen, maak uw kind bekwaam hierin. Als u niet weet hoe? Zoek dan hulp in de nabije omgeving.
2. Rustig blijven.
Na het horen van een conflict of een akkefietje is het zaak als ouder om rustig te blijven. Het is niet nodig om de situatie groter te maken dan deze al is. Luister goed naar uw kind en probeer te begrijpen wat er is gebeurd. Geef daarna uw kind de kans het zelf op te lossen, door het bijvoorbeeld uit te praten met het andere kind.
3. Probeer vanaf een afstand te bepalen wat er precies gebeurd is. Daarbij is het van belang dat u ook kritisch naar uw eigen kind kijkt. Probeert u zich neutraal op te stellen, voor het beste resultaat.
4. Help uw kind om het probleem zelf op te lossen door bijvoorbeeld het kind na te laten denken over de te volgen stappen.
5. Maak van een mug geen olifant.
6. Positieve stimulering kan het zelfrespect vergroten en zorgt voor een beter zelfbeeld. In de vorm van een schouderklopje of een positieve bekrachtiging die in de Nieuwsbrief regelmatig aan de orde worden gesteld.
7. Geef zelf het goede voorbeeld.
8. Aanpakken van pesten doen we met elkaar!

EVALUATIE

Het pestprotocol wordt iedere 4 jaar geëvalueerd door de directeur, het team, de MR en de leerlingenraad.

Bronnen

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.kanjertraining.nl

www.kwink.nl

Het boek Positive Behavior Support- Goed gedrag kun je leren! Golly & Sprague 2009

Ondertekening voor akkoord:

Namens het team

Naam:

Handtekening:

Namens de medezeggenschapsraad:

Naam:

Handtekening:

Namens de directie

Naam:

Handtekening:

Namens de leerlingenraad:

Naam:

Handtekening: